

מדרש קולנוע

אחת לחודש נפגשת חבורה של במאים ותסריטאים מובילים בתעשיית הקולנוע והטלוויזיה הישראלית ללימוד משותף של מקורות יהודיים. בשיחה איתם הם מספרים כיצד בית המדרש והמפגש עם התרבות היהודית מפרים את יצירתם, ואיך מתרגמים שפה בת אלפי שנים למדיום קולנועי עכשווי

רחלי ריף

צילום: הדס פרוש, פלאש 90

כבית אבן יפהפה היושב בשכונת עין כרם וצופה אל נוף החורש והרי ירושלים מתקבצת בשנתיים האחרונות מדי חודש חבורת אנשי קולנוע וטלוויזיה, תסריטאים ובמאים, כדי לצלול יחד אל עומק סוגיות וטקסטים מהמקורות היהודיים והציוניים. זהו "הסטודיו לפיתוח", יוזמה של קרן אבי חי וקרן גשר לקולנוע רב תרבותי, שמטרתה לאפשר ליוצרי קולנוע נבחרים להתפנות לפיתוח תסריט לסרט קולנוע או לסדרת טלוויזיה השואבים השראה ומקיימים דיאלוג עם התרבות והזהות היהודית. לפני כשנתיים יצא קול קורא ראשון להשתתפות בסטודיו, המזמין יוצרים לכתוב פרויקט מיוחד המבוסס על המקורות. למתקבלים, שיתבקשו להשתתף במפגשים חודשיים שאליהם יוזמנו מרצים מגוונים, הובטחה מלגה נאה שתאפשר להם להשקיע זמן וכסף בפרויקט. מאז נפגשו שני מחזוריים במסגרת הסטודיו, כשהמחזור הראשון ביקש להמשיך ולהיפגש שנה נוספת. בינואר הקרוב תתחיל קבוצה שלישית את לימודיה. אבי גשר, בנאי ברבש, חנה אוולאי הספרי, זאב רווח, נדב לפיד ושיירי ארצי הם רק חלק מהקולנוענים שהשתתפו ביוזמה. רובם מתל אביב ומסביבתה, חילונים מבית. כמה מהם גדלו כדתיים או כחרדים, והסירו את הכיפה. למפגש שאליו אני מצטרפת מגיעה להרצות אשת ההלכה מלכה פיוטרקובסקי. פיוטרקובסקי מגיעה עם דף מקורות במטרה לעסוק בנושא עגונות וממורות, אבל החבורה שבחרה מאתגרת אותה: שואלת על הלכה למול מודרנה, על השאלות המגיעות אליה חדשים לבקרים, על ההתמודדות עם אלו שיוצאים נגדה. מדובר בחבורה סקרנית, פתוחה, חוקרת, לא מפחדת לשאול.

חלק מרצף

אריאל לויןסון, ממייסדי וראשי הישיבה החילונית בירושלים מבית "בינה: התנועה ליהדות חברתית", הוא המנהל האקדמי של הסטודיו לפיתוח. "מבחינתי לעבוד עם יוצרים בסדר גודל כזה זה חלום וזכות גדולה, ממש לשמש תלמידי חכמים", הוא אומר. "התפקיד שלי היה לחבר אליהם את המרצים הטובים ביותר שיוכלו להרחיב את הידע

מימין לשמאל: דוד אופק, אריאל לויןסון, זיו נווה, זאב רווח, ייבגני רומן, נפתלי גליקסברג, נדב לפיד, משה זונדר, דרור סאבו, שורי דרוקר, אורלי מלסה ושלמה משיח

העתיד של
הזוהר:
מקום הזוהר
ומקומה של
מהדורת פריצקר
בתרבות היהודית
המתחדשת

THE FUTURE
OF THE ZOHAR:
A Symposium in
Honor of the
Completion of
The Zohar:
Pritzker Edition

ג' חשוון תשע"ח 23.10.2017 יום ב' MONDAY

התכנסות	17:00	Gathering
מושב ראשון (בעברית)	17:30	FIRST SESSION (in Hebrew)
פרופ' יהודה ליבס, "מרגלית באנגלית"		Prof. Yehuda Liebes, "A Pearl in English"
ד"ר מלילה הלנר-אשד, "שיתופי פעולה זוהריים: ניצוצות מתרגום האידרות"		Dr. Melila Hellner-Eshed, "Zoharic Collaborations: Sparks from the Translation of the Idrot"
הפסקה	18:30	Intermission
מושב שני (באנגלית)	18:45	SECOND SESSION (in English)
פרופ' אברהם-יצחק גרין, "השבת עטרה ליושנה: הקבלה וה"מיינסטרים" היהודי בימינו"		Prof. Arthur Green, "Restoring an Ancient Crown: Reclaiming Kabbalah for the Jewish Mainstream"
פרופ' ג'ואל הקר, "נגילה ונשמחה בך"		Prof. Joel Hecker, "Let Us Delight and Rejoice in Your Love"
פרופ' יהודה ליבס ופרופ' דניאל מט, "הקראות קטעי זוהר בארמית ובאנגלית"		Prof. Yehuda Liebes and Prof. Daniel Matt, "Readings of Zohar Passages in Aramaic and English"
סיום משוער	20:00	Conclusion
FREE ENTRY ~ הכניסה חופשית		

לשאלות ניתן לפנות רועי הורן, רכז הכנס: roechoren@gmail.com
Shalom Hartman Institute, 11 Gedalyahu Alon Street, Jerusalem
מכון הרטמן, רחוב גדליהו אלון 11, ירושלים
www.hartman.org.il

דרור סבו, יוצר הסדרות "נבלות" ו"הצורף"
שעובר על סדרה המתמקדת בחורבן הבית, מתאר
מפגשים ייחודיים ומעוררי השראה. "כשאני שומע
מישהו, אני מוזן. ככל שהקבוצה הזו הייתה נפגשת
יותר, ההאזנה הייתה מעמיקה יותר. נוצר כאן
דיון מעשיר ברגשות, בחיפוש, בהבנה שיש המון
טקסטים ומשמעויות. המפגש היום עם מלכה היה
חדש בשבילי. פתאום מעניין אותי מאיפה הכול
נולד, פתאום זה מערער על הנחות יסוד. זה כל כך
שונה מלימודי הקולנוע הממוסדים".

במה זה שונה?

"כשלמדתי קולנוע, בסוף הלימודים
אמרתי בהתרגושה מהמורס לא לימדו
אותי כלום, אלא החברים לימדו אותי.
בבתי ספר מסוימים התפיסה היא
מקצועית בלבד: למדנו היום על צמצום,
להעמיד תאורה נכון ומה זה שטינג. אבל
זה קל, זה טכני. היום הבת שלי בת העשר יודעת
לייצר סרטים מהפלאפון. לפי המסורת הקולנועית
בישראל, אם למשל תבוא לוועדת קולנוע ותגיד
שיש לך פיצ'ר שמתכתב עם מנדלסון וההשכלה,
כנראה שמכתב הדחייה בדרך. שמים דגש על
המקצוענות בצד אחד ועל הסיפור הסובייקטיבי
האישי מצד אחר, והרבה פחות על הסיפור הכללי,
המעמיק והשורשי יותר שאנחנו נמצאים בו. כאן
בסטודיו יש דיון עד וחי. מה שצריך ללמוד בשביל
לעשות קולנוע זה פילוסופיה, פסיכולוגיה, יהדות,
תרבות. זה מה שבית ספר לקולנוע צריך להיות".
סבו מגיע ממשפחה דתית לאומית. הוא <<

שלהם על הדמות או על התקופה שהם כותבים
עליה, ובמקביל לספק מפגש עם טקסטים ונושאים
שהם בדרך כלל לא פוגשים, כמו ספרות הלכתית,
ספר הזוהר וספרות מיסטית וחסידית, וגם ספרות
ותרבות עברית והגות יהודית מודרנית".

המפגש עם המקורות האלו, אומר לוינסון,
"מביא להכרה שאנחנו חלק מרצף. להבנה שלאורך
כל הדורות חכמים ויוצרים לקחו את החומרים
הקדומים ועיבדו אותם מחדש, בצורת מדרש או
סיפור, והתאימו לזמנם ולמקומם. כך שלא מדובר
בפרויקט להתחדשות יהודית במובן זה שהוא
חדש ולא היה כמוהו לפני כן, אלא להיפך
– זהו המשך רציף של הפרשנות היהודית,
שמותאם למדיום העכשווי, הוויזואלי
והאמנותי".

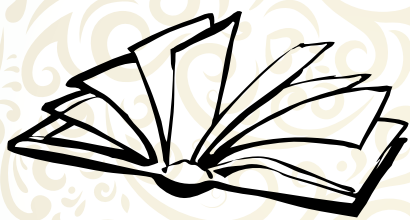
למה זה חשוב דווקא לאנשי קולנוע?
"בסופו של דבר, אנחנו רואים על המסך

את עצמנו. אחרי למידה כמו שאנו עושים כאן,
שאלות זהות הרבה יותר מעמיקות יכולות לעלות.
סוגיות אקטואליות בין דת ומדינה ובין עבר ועתיד
יעלו בצורה מעמיקה, במקום טלוויזיה שטחית או
העתקה של סוגות ומודלים מהטלוויזיה ומהקולנוע
האירופי והאמריקני. סדנאות מעין אלו יכולות לרומם
את המדיום לרמת יצירה שאפשר לייצר מתוכה
ולתוכה שיחה והשפעה על החברה הישראלית. זה
קורה למשל במוזיקה בעשור האחרון, כשיוצרים לא
מפחדים לגעת בחומרים מהעבר וליצור בהשראתם
יצירות חדשות. עכשיו הגיע העשור של הקולנוע
והטלוויזיה".

אמורה
במסך

טיפול יעיל ומהיר לבעיות וחרדות נפשיות בתפילה

תפילה כפייתית

הפסיכולוג ד"ר אביגדור בנש"ק, מחבר הספר
"כפייתיות וחרדה על רקע דתי", מציע פתרון מקצועי לסובלים
מהתארכות התפילה עקב חזרה כפויה על מילים.
כמו כן ניתנים טיפולים לכל סוגי החרדה והכפייתיות.

הקליניקה נמצאת בירושלים אך ניתן לטפל בכל הארץ
באמצעות הטלפון.
לפרטים: 02-5814430, drbonchek@gmail.com

אחונה בחסר

גדל בבני ברק והתחנך במוסדות בני עקיבא. "הורדתי את הכיפה בגיל 21, אבל שנות הילדות הן השנים המעצבות ביותר. דתל"ש לא באמת עוזב לגמרי את העולם הדתי שנטוע בו. התחנכתי בבני עקיבא ומאוד האמנתי בדרך הזו. פתאום גיליתי את עולם האמנות, שהיה בשבילי סוג של דת חדשה. פניתי לחברה החילונית כי הערצתי את האינטלקטואלים, הרציונליסטים, החופשיים, האמנים. אבל זה לא הצליח למלא את החלל, אין לזה באמת אידיאולוגיה. כשאני חוזר למקורות האלו ולומד אותם, זה מרתק. בשבילי, להגיע לכאן זה כמו מעיין. גם כשאני מכיר את הטקסטים הנלמדים אני מתחדש מהמרחק. הביאו לכאן תותחים. "יותר מכך, זו הלמידה מהקבוצה. כשאתה לומד למשל עם דוד אופק (יוצר "בת ים ניו יורק" ו"30 שקל לשעה"), שהוא כאילו חילוני פר אקסלנס, ומקשיב לניתוח ולהערות שלו ומבין שהוא ממש תלמיד חכם עם ניואנסים של תלמיד חכם, או עם נפתלי גליקסברג שהוא בור סוד, אתה מקבל חשיבה חדשה.

"זו תרבות שמתהווה, אנחנו מין אדווה קטנה שמרמזת על הבאות", הוא מסכם. "יש פה אנשים שמתעסקים בציונות, במלחמות ישראל, יש פה מישהו שכתב על גוליית, מישהי על יהדות אתיופיה, הוא עוסק בהורדוס ואני בחורבן הבית. אנחנו מתעסקים בסיפור העברי. נוצרה כאן סוג של ישיבה, שאליה כל אחד מגיע עם המטען שלו. אנחנו כבר מחזור שני של יוצרים שמתעסקים בכך. אחרינו יבואו עוד סבבים, ולאט לאט זה יהפוך להיות שית, שמן הסתם ישפיע על היצירה".

האחר על המסך

רונית ויסברקוביץ, אשת קולנוע, עורכת ספרותית ויו"ר ועדת קולנוע במועצת הפיס לתרבות ואמנות, עובדת על סדרת מתח פוליטית שבמרכזה תחרות בין אחים. הסדרה מרפררת למוטיב קנאת האחים במקרא. "כמובן שהכרתי את הסיפורים של קין והבל, ישמעאל ויצחק ויעקב ועשו, אבל בזכות הסדרה והיועץ שליווה אותי למדתי על היחסים של משה, אהרן ומרים, על היחסים של מנשה ואפרים, על זרח ופרץ. לא ידעתי עד כמה קנאת אחים היא מוטיב חוזר במקרא. יש בזה המון דרמה – רגשית, משפחתית, פסיכולוגית ואמונית. בסדרה אני מדברת על הכאן והעכשיו ולא על תקופת המקרא, אבל יש בה רובד שמתכתב עם אלמנט קנאת האחים והבכורה הרגשית.

"אפשר להגיד שאני חילונית גמורה. למדתי תנ"ך בבית הספר וזהו. כאן הבנתי שאם היו מלמדים אותנו ואת הילדים שלנו באותו אופן, היינו הרבה יותר מודעים לעושר ולמורכבות של הטקסטים הפלאיים האלו".

איך מתרגמים טקסטים באלו לשפת הקולנוע?
"אלו לא טקסטים סטטיים. דרמות מאוד גדולות מצמצמות בכתובים למשפט נורא קצר, וכשאתה מעמיק והופך וחוקר בהן, פתאום מתגלה עולם שלם. מבחינה דרמטית, אני מוקירה היום את כותבי הטקסטים האלו הרבה יותר מאשר אי פעם ידעתי או ניחשתי, את היכולת שלהם לצמצם סיפורים דרמטיים בתמציתיות שכזו, להותיר שובל של חומר למחשבה. להגיד לך שפתאום

מצאתי משהו שמשרת אותי בסצנה כזו או אחרת? לא, אבל בסופה של הסדרה אני יודעת הרבה יותר על המקורות ואני בטוחה שזה ישרת אותי בפרויקטים נוספים".

למה אנשי קולנוע וטלוויזיה צריכים ללמוד טקסטים יהודיים?

"אנשי קולנוע וטלוויזיה צריכים ללמוד, נקודה. איש קולנוע צריך להיות פתוח. כשיוצר כותב סדרה או סרט או ספר, הוא מוציא מתוך עצמו, הוא יוצר מתוך הבטן ומתוך המוח, מתוך סט של ערכים וידע שיש לו. סרנאות כאלה מאפשרות לאמן להתמלא. לא רק לשחרר החוצה, אלא גם למלא את המחסנים. כמו שאי אפשר לכתוב בלי לקרוא קודם. לא סתם אומרים 'קראו וכתוב': קודם אתה קורא, ואז אתה יודע לכתוב. למדנו כאן לקרוא, לקרוא אחרת את הדברים שהיו פרושים לפנינו משנות בית הספר, ולהתייחס אליהם אחרת".

ויסברקוביץ היא יוצרת הסדרה "מרחק נגיעה" מ-2007, מהסדרות הראשונות שעסקו בייצוג "האחר" במסך הקטן. "היו שם שני עולמות שלא זכו לייצוג בפריים טיים, העולם החרדי והעולם הרוסי", היא מספרת. "התגובה המצוינת לסדרה הייתה גם מתוך איזו סקרנות לראות את 'האחר' אצלך בסלון, שבוע אחרי שבוע, ולהתוודע לדברים שאולי לא ידעת שהם קיימים. נראה לי שהרבה סדרות נכתבו על העולם החרדי והדתי בעקבות 'מרחק נגיעה', מתוך הסקרנות הזו. אנחנו רוצים להכיר את העולם השונה מאיתנו כדי לדעת את מקומנו".

חל שינוי בייצוג על המסך בשנים האחרונות?
"במשך שנים הטלוויזיה והקולנוע עסקו בעולם התל אביבי בלבד. היום פחות רואים את זה. הרב־תרבותיות בחברה מקבלת ייצוג מדהים על המסך, הגדול והקטן. הוא נובע מסקרנות אינטלקטואלית, מחשיבה חברתית. פתאום הפסיפס הזה שאנחנו פוגשים כאן בארץ הוא אוצר בלתי נדלה עבור יוצרים.

הרב־תרבותיות בחברה מקבלת ייצוג מדהים על המסך. מתוך הסדרה מרחק נגיעה צילום: יוני המנחם

"פעם לימודי הקולנוע בישראל היו בבית צבי ובאוניברסיטת תל אביב. היום יש מסגרות משמעותיות במעלה ובספיר ובעוד עשרות מקומות בארץ. יותר ויותר אנשים מהרבה יותר מגזרים מביאים את הסיפורים שלהם. אני רואה את המגוון הזה כמלוא עוצמתו במסגרת התפקיד שלי במועצת הפיס לתרבות ולאמנות. אנחנו צופים מדי שנה בעשרות סרטים שמבקשים את הסיוע הכספי של מפעל הפיס, ובכל פעם אני נפעמת למול המארג העשיר הזה שנחשף בפניי".

ארון הספרים כבר לא מאיים

בשביל נפתלי גליקסברג, המפגש עם הטקסטים מן המקורות לא חדש. גליקסברג, בוגר ישיבת פוניבז' ולימודי הסמכה לרבנות, עזב את החברה החרדית בשנות השלושים לחייו והחל ללמוד קולנוע באוניברסיטת תל אביב. הוא ממקימי בית הספר לקולנוע "מעלה" ויוצר בעיקר סרטים דוקומנטריים.

"שנים לא נגעתי בטקסטים האלו", הוא אומר. "זה כמו עם נפגעי טראומה, שלוקח להם שנים לחזור לטראומה. המתנה של הסדרה הזו היא של האנשים שיושבים ביחד ולומדים. זו כבר פרספקטיבה חיצונית ולא פנימית. אני ניגש לטקסט לא מנקודת מבט של קדושה או של שמרנות דתית, אלא כטקסט תרבותי מורכב, מאתגר ואנושי, שמאפשר לקחת אותו כבסיס ליצירה. המטרה, כמו שאני ניגש אליה, היא לא לייצר שימור, אלא לייצר התחדשות. מה שמפרה אותי במפגשים שלנו הוא צורת החשיבה, ופחות הטקסט עצמו. באים לכאן מגוון מרצים, כל אחד מדיסציפלינה שונה, אם זה איש אקדמיה או איש הלכה או אשת תרבות, ומה שהם מאפשרים לנו זה לקבל עוד כלים להתבוננות".

גם גליקסברג מעיד על השינוי בשיח הטלוויזיוני. "התרבות הישראלית התכחשה לתרבות היהודית במשך

בית עגנון בירושלים

"אחים וחביבים בחיבובי
מונעמים. בתורה ובמצוות
עוסקים לעולמים. חוקי
אל באהבה מקיימים."
א א ח י ם

ואוהבים

כנס הסתיו של בית עגנון

על אהבה, שנאה, קנאה וידידות בין אחים
במקרא, בספרות חז"ל וביצירת עגנון

מלון השרון הרצליה	בהשתתפות
שישי-שבת	רוחמה וייס, חיים וייס, צחי וייס,
וי-ז' בכסלו	מיכל שיר-אל, יוסף ג'פרי סאקס
24-25.11.2017	יורם טהרלב

פרטים והרשמה בבית עגנון < 02-6716498
agnonhouse.org.il

והמפגש איתם היה פוקח עיניים. גם מבחינת
המשתתפים, אנשים כאן באו ללמוד. לא היה עניין
סביב השם הכללי והרוחה 'הדתה'. לא שאלו כל
הזמן האם אנחנו צריכים ללמוד טקסטים יהודיים
או חילוניים ולמה דווקא ככה ולמה יש ניכוס. כולם
מאוד התעניינו ורצו וגמעו את הדברים.
"תמיד הרגשתי יותר יהודי מ'ישראלי', הוא
מוסיף, "כך שמבחינתי ברור שצריך להתמודד
ולהתעמק עם המקורות שלנו. כשאני מסתכל על
היצירות שעשיתי ומנסה לראות מהם המקורות
היותר עמוקים שלי, הם תמיד היו יותר קשורים
לעולם שבו גדלתי מאשר למציאות ישראלית
פרוזאית של המצב או למציאות יותר קונקרטי
ועכשווית".

לדעת לוי, היצירה היום אמנם עוסקת יותר
בדתיים ובחרדים, אך אין מדובר ביצירה דתית.
"יש חזרה למסך של עולם דתי וחרדי כי הוא
מאפשר קונפליקטים דרמטיים, אבל זה לא הופך
אותו בהכרח ליצירה דתית במובן של עולם רוחני
אמוני אמיתי. הקשר של 'שטיסל', שהיא סדרה
נפלאה, לרוח הוא קשר קלוש. אף אחד שם לא
שואל אם יש אלוהים. זה עולם ללא רוח, זה עולם
של הלכה. מה שחרד למסך הוא עולם הלכתי דתי,
אבל לא בהכרח עולם רוחני, דתי, אמוני. אולי זה
השלב הבא".

לוי מספר על הרצאה אחת ששינתה את
נקודת המבט שלו, בעיקר כיוצר. "מהרצאה של
ד"ר מלילה הלנר-אשד, חוקרת קבלה, יצאתי במין
טריפ. זו הרצאה שפתחה לי את הראש, שפתרה
אצלי איזה פלונטר שקשור לעבודה שלי כיוצר.
היא לימדה טקסט מעניין שהמסקנה ממנו הייתה
שהתורה מגלה את עצמה לאוהביה, ושם אתה
מאוהב אתה צריך לעבוד מאוד קשה כדי לגלות
את הדברים שיש בה, ואם אתה לא מאוהב, סביר
שתחמיץ את הדברים המצויים בה.

"יוצר מנהל לפעמים דיאלוג מדומיין עם
המבקרים שלו, יותר מאשר עם האנשים שאוהבים
את היצירות שלו. השיעור של מלילה עשה אצלי
'שיפט' מאוד משמעותי כיוצר. אמרתי לעצמי שאני
יכול ליצור לאנשים שאוהבים אותי. הבנתי שאני
לא צריך לנהל את הדיאלוג עם האנשים שמבקרים
אותי בראש שלי, אלא עם האנשים שבאים לחפש
ביצירה שלי את הדברים ואוהבים יכולים להתגלות
להם. בדיוק כמו שהוזהר דיבר על התורה".

יום הלימודים מסתיים, ואני נפרדת מאנשי
הסטודיו לשלום. בדרך החוצה אני שומעת את דרור
סבו מספר ליוצר יבגני רומן על טקסט שבו כתב
הרצל, נושא הסרט של רומן, על רצונו להקים את
בית המקדש השלישי בירושלים. נוצר דיון ער על
גאולה ומשיחיות בראשית הציונות. "תביני", אומר
לי סבו, "זה מה שקורה באוטו בדרך מתל אביב
למפגשים בירושלים ובדרך חזרה מהם. זה לא חלק
מהעניין, זה כמעט כל העניין. באיזו עוד הזדמנות
היינו יושבים דוד אופק, אורלי מלסה ואני בשבע
וחצי בבוקר ומתחילים לדבר על יהדות?"

”

דרור סבו: אנחנו
מין אדווה קטנה

שמרמזת על הבאות. אנחנו

מתעסקים בסיפור העברי.

נוצרה כאן סוג של ישיבה,

שאליה כל אחד מגיע עם

המטען שלו. לאט לאט זה

יהפוך להיות שיח, שמן הסתם

ישפיע על היצירה

שנים. ההתכחשות הזו הולכת ומתמוססת, ונוצר
משהו חדש. הרתי הוא כבר לא הרוס, והחרדי
הוא כבר לא ההוא מעבר לקירות שאני לא מבין.
המסכות והסטריאוטיפים החברתיים מתפרקים, לא
מספיק כמובן, וגם ארון הספרים כבר לא מאיים. זה
מעיד על החיים שלנו כאן. המסך בסופו של דבר
יותר משקף מציאות מאשר מייצר מציאות".

חשוב שאנשי קולנוע וטלוויזיה ילמדו את
המקורות הללו?

"זה מעיין תרבותי שנגזל מהרבה יוצרים, וחבל.
מבלי לפגוע בתנ"ך, התנ"ך הוא מיתוס, התלמוד
הוא חיים. אני חושב שזה חשוב, בעיקר ליוצרים.
בסוף זה משפיע על תרבות, על חברה".

זה משנה אם הטקסטים שהייתם לומדים
כאן היו יהודיים או טקסטים פילוסופיים
נוצריים, למשל?

"כן. זו חוויה אחרת, כי זה לא המעיין שלנו.
כשאתה מגיע מתוך המעיין שלך זה אחרת. התרבות
שלנו בארץ מאוד מושפעת מהעולם הנוצרי מערבי,
אבל התרבות היהודית לא מספיק נוכחת בחיים
הלא־דתיים כיום".

שטיסל והעולם ההלכתי

חגי לוי, יוצר הסדרות "בטיפול" ו"המקוללים"
והוכה פרס גלובוס הזהב על "הרומן", הסדרה שיצר
לרשת שואו טיים האמריקאית, השתתף במחזור
הראשון של הסטודיו. כעת הוא עובד על תסריט
לסרט על אתי הילסום. "בסופו של דבר", הוא אומר,
"הספר שכתבה הילסום הוא ספר של אמונה".

לוי מגיע ממשפחה דתית לאומית והתחנך
במוסדות דתיים. כשהיה בן עשרים הוריד את
הכיפה. "המפגש עם הטקסטים היה טבעי בשבילי.
המקורות האלו שלי, אני יודע לקרוא אותם, הם
היו תמיד חלק מעולמי. זה לא שפתאום גיליתי
איזה ארון ספרים שלא היה לי. אבל גם כשאתה
בא ממשפחה דתית, אתה מתעסק מעט מדי בתנ"ך
ובזוהר ובמדרש, ועוסק הרבה יותר מדי בהלכה,
אז לא בהכרח הכרתי את כל הטקסטים שנפגשנו
איתם. המרצים היו אנשים גדולים בתחומם,